

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Smēķēšanas produktu reklāmas ierobežojumu uzraudzība

Ieva Baldiņa, Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta direktore,
iestādes direktora vietniece

Inese Tērauda, Patērētāju tiesību uzraudzības departamenta vecākā
eksperte

30.03.2023.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Reklāmas uzraudzība 2022.gadā

- Smēķēšanas produktu reklāma – viena no prioritātēm
- Monitorings interneta vidē (sociālie tīkli, tirgotāju mājas lapas)
- Tirdzniecības vietu apsekošana
- Uzraugāmo objektu atlase (lielākie tirgotāji, būtiskākie pārkāpumi)
- Lietu uzsākšana un to virzība
- Preventīvā uzraudzība - gadījumos, kad pārkāpumu iespējams ātri novērst neuzsākot administratīvo lietu

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Rezultāti

5 administratīvās lietas –
pārkāpumi labprātīgi novērsti / lietas pabeigtas

11 preventīvās uzraudzības lietas –
panākts labvēlīgs risinājums, komersantam ātri novēršot
pārkāpumus

Sniegtas 32 atbildes uz personu sūdzībām
(16 konsultācijas un 16 rakstveida iesniegumi)

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Būtiskākie pārkāpumi

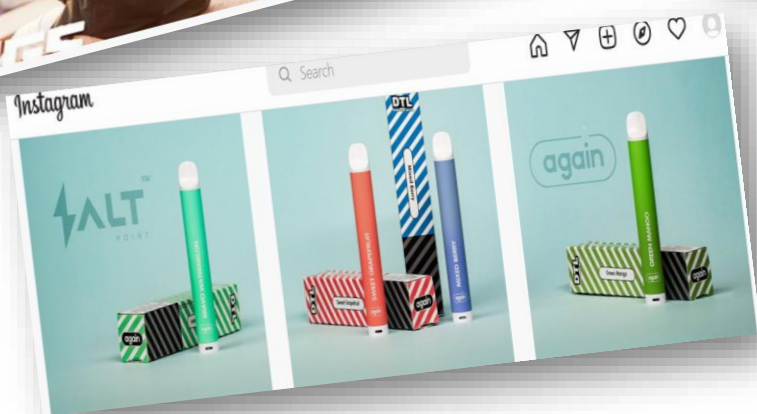
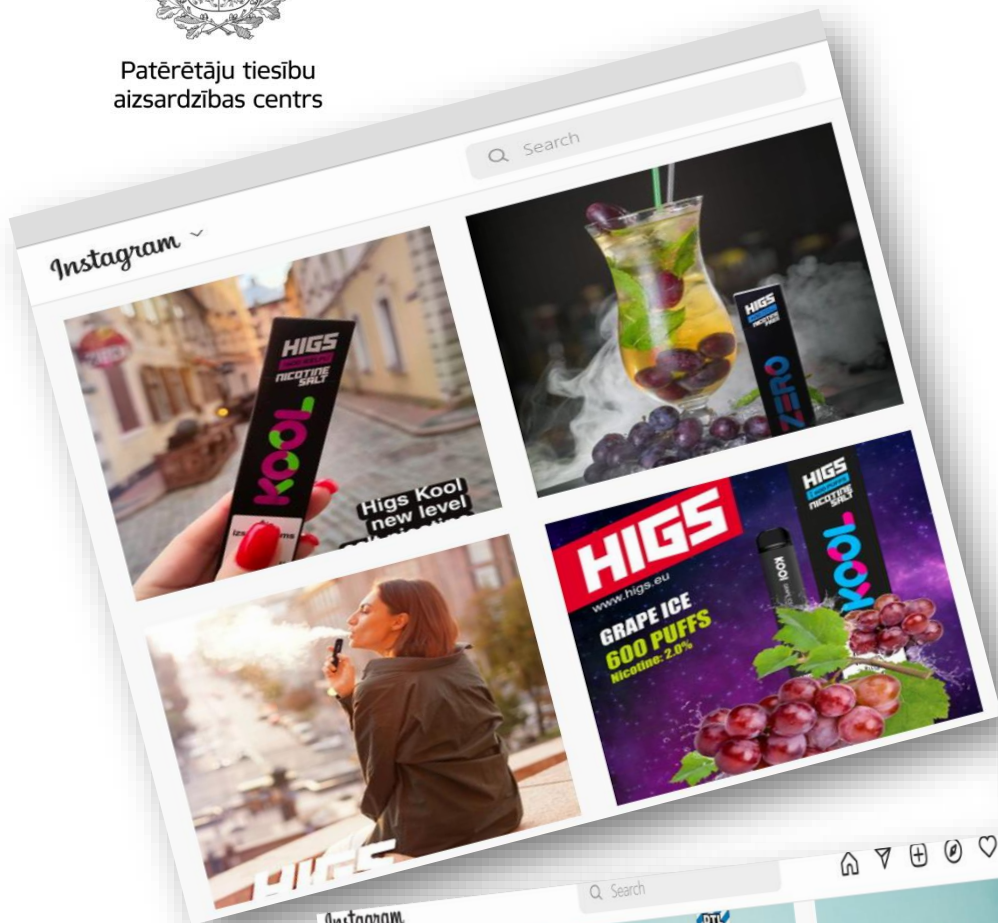
- elektronisko cigarešu, uzpildes flakonu reklāmas izvietotas ārpus likumā atļautajām vietām;
- elektronisko cigarešu, uzpildes flakonu vai šo produktu preču zīmes izvietotas mazumtirdzniecības vietās patērētājiem redzamā veidā;
- elektroniskās cigaretes, uzpildes flakoni attēloti kopā ar augļiem vai saldumiem

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Piemērs – elektronisko cigarešu reklāmas sociālajos tīklos / tirdzniecības vietās

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Piemērs – produktu izvietojums tirdzniecības vietā redzamā veidā

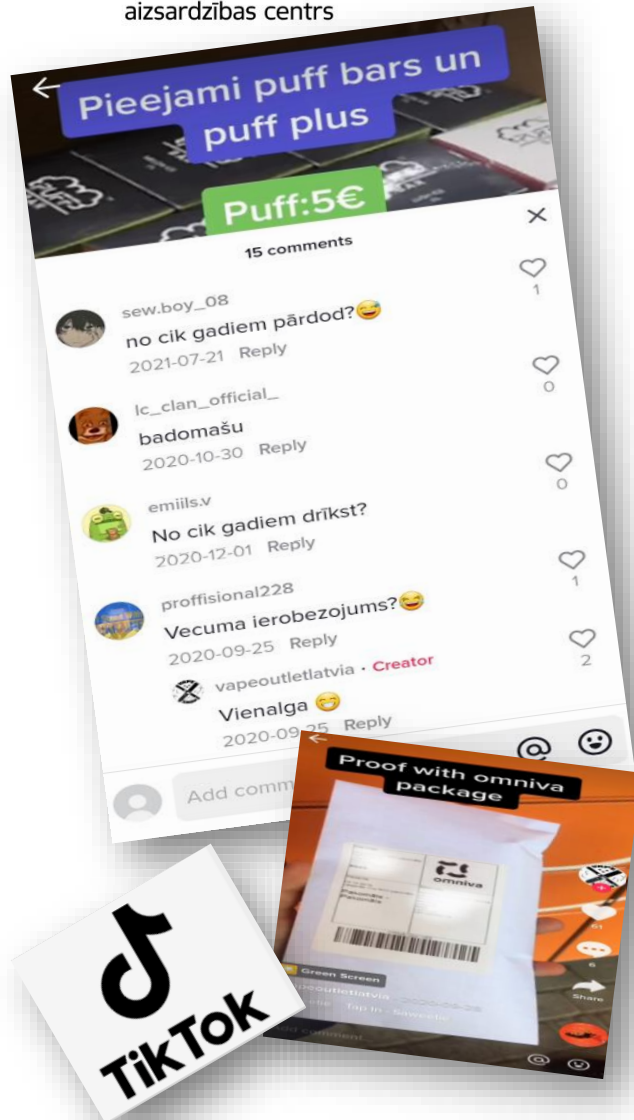

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Elektronisko cigarešu reklāma TikTok

PTAC izmeklēšanas rezultāti:

- 2022.gadā izpētīti **20** populārākie TikTok profili;
- Lielākā daļa auditorijas ir jaunieši;
- Profilu lietotāji var būt no citas valsts, bet reklamē un tirgo Latvijas patērētājiem;
- TikTok vidē produktu reklāmas popularitātei svarīgs ir ne tikai profila sekotāju skaits, bet arī video skatījumu skaits;
- Produktu piegādei tiek izmantoti Omniva pakomāti visā Latvijā;
- Visos 20 profilos tika konstatēti pārkāpumi, no tiem 1 gadījumā - produkti piedāvāti nepilngadīgām personām (par to tika ziņots Valsts policijai, kas uzsāka apstākļu pārbaudi)

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Sadarbība un sabiedrības informēšanas pasākumi

PTAC konstatējis uz jauniešiem orientētas smēķēšanas produktu reklāmas

LETA
2022. gada 14. janvāris 12:17

Ilustratīvs attēls.

Foto: NDAB Creativity/shutterstock

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) smēķēšanas produktu reklāmas ierobežojumu uzraudzības projektā 2021. gadā konstatējis 25 pārkāpumus, un tie veikti kanālos, kas ir populārākie jauniešu vidū, pavēstīja PTAC pārstāve Sanita Gertmane.

2022.g. īstenota sadarbība ar Veselības inspekciju, Veselības ministriju (viedokļu lūgumi par likuma normu piemērošanu u.c.)

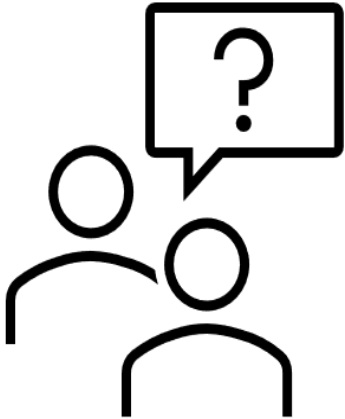
Signāli no nevalstiskām organizācijām - *Beztabakas Produktu Asociācijas* iesniegumi par konstatētiem pārkāpumiem

PTAC preses relīze par 2021.gadā īstenotajiem uzraudzības pasākumiem ar aicinājumu ziņot par smēķēšanas produktu reklāmu

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Galvenie izaicinājumi / priekšlikumi

- PTAC resursu nepietiekamība smēķēšanas produktu reklāmas uzraudzības jomā;
- Veselības inspekcija turpmāk PTAC nodos Veselības inspekcijas pārbaudēs konstatēto informāciju par smēķēšanas produktu izvietojumu;
- Ja nav iespējams iegūt papildu resursus, varētu izvērtēt iespēju nākotnē atsevišķas PTAC funkcijas (piemēram, smēķēšanas produktu marķējuma uzraudzību vai produktu izvietojuma kontroli veikalos) nodot Veselības inspekcijai un/vai Valsts policijai;
- Izaicinājumi saistībā ar piedāvājumu uzraudzību sociālajos tīklos (īpaši TikTok, kurš sevišķi populārs jauniešu vidū);
- Būtu nepieciešams īstenot regulāras un mērķētas informēšanas aktivitātes, kuras īpaši vērstas uz jauniešu auditoriju, par smēķēšanas kaitīgumu.

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Paldies par uzmanību!